

viisa

Diginatiivit tulossa synnyttämään

- Miten ohjaus pysyy ajantasalla

Jouni Tuomi

FT, yliopettaja, terveyden edistäminen

Mitä ja miksi?

Diginatiivi ? Milleniaali?

16-44 v. 95-97 % käyttää nettiä

”Haukkaileva” lukutapa

Kouluterveyskyselyt; tiedot laskeneet

- 35 v. nainen; 62-79 % tiesi, 10 -25 ei tiedä, tytöt +

<http://viva.tamk.fi/2016/12/29/milloin-vanhemmaksi/>

Mistä nuoret hakevat tietoja (1)?

	yläkoulu		lukio		Tredu	
	mainintoja		mainintoja		mainintoja	
	Seksi- tieto	huoli	Seksi- tieto	huoli	seksitieto	huoli
Ihmiskontaktit	181	207	425	468	294	282
Digivälitteisesti	108	73	372	328	189	159

Mistä nuoret hakevat tietoja (2)?

	yläkoulu		lukio		Tiedu	
	Seksi-tieto	huoli	Seksi-tieto	huoli	Seksi-tieto	huoli
Tyttö-/poikakaverilta		/5			4	4
Kavereilta	1	2	2	2	1	1
Terveystietäjältä	4	1	3	3	3	2
Vanhemmilta	3	3	5	4		5
Nuorten puhelimesta						
Google-haut	2	4	1	1	2	3
YouTube						
Blogit						
Terveystiedon tunnilla suositellut sivut	5	/5	4	5	5	
WhatsApp-ryhmät						
Muut						

Mistä synnyttäjät saavat teitoja synnytyksestä?

mistä tieto?	mainintoja	1. sija*	2. sija	3. sija	4. +
netti	33	17	10	3	3
yksityinen valmennus	22	15	6	1	
synnytysvalmennus	5	2	2		1
perhevalmennus	4		1	2	1
valmennus	1		1		
neuvola	16	2	5	3	6
ystävät	22	2	9	9	2
kirjallisuus	6	3	1	1	1
perhe	1			1	
äiti	1	1			
vertaistuki	2	2			
doula	1	1			
oma koulutus	1		1		
pelkopoli	1				1
yksityinen kätilö	1	1			

Taustaksi

- Raskausaika on sopeutumisen aikaa ja valmistautumista vanhemmuuteen
- Mistä voimavaroja tähän?
- Suurin osa raskauden aikaisista tunteista on epämiellyttäviä

- Monenlaisia pelkoja ja huolia liittyen raskauteen, synnytykseen ja vanhemmuuteen
- Alkuvaiheessa /raskauden edetessä
- Nuoret äidit / Vanhemmat äidit
- Osalla voimistuvat elämää haittaaviksi pelkotiloiksi.
- Synnytyspelko voi olla konkreettisempänä asiana helpompi tuoda esille neuvolassa (Saisto ym. 2014)

- Monet äidit eivät tiedä riittävästi normaalista synnytyksestä (Saisto ym. 2014)
- Perhevalmennus ja/tai synnytysvalmennus – ratkaisu?

Vertaistuki?

- Joka toinen (n. 52 %) ei koe saavansa lainkaan tukea internetin keskustelupalstoilta
- Vain 1 % kokee saavansa sieltä paljon tai erittäin paljon tukea

(Widarsson ym. 2012)

Miksi tietoa internetistä?

- Ammattilaista saatu tieto ei ole selkeää
- Keskustelupalstoilta saatua tietoa halutaan verrata asiantuntijoilta saatuun tietoon
- Halutaan varmistaa olemassa oleva tietoa
- Ongelmat neuvolan toiminnassa
- Harvat raskauden aikaiset vastaanotot
- Vanhemmuus muuttunut
- Riskitietoisuus lisääntynyt samaan aikaan tuoreiden vanhempien tuki omilta vanhemmiltaan ja muilta läheisiltä on vähentynyt
- Tämän päivän nuoret (tulevat) äidit luota vanhemmilta samaansa kokemukseräiseen tietoon, vaan pitävät sitä vanhentuneena.
- Kokemusten ja tuen tarve
- Halutaan vahvistusta tehdyille päätöksille
- Halutaan jakaa omia murheita ja iloja
- Jatkuva tiedon tarve
- Pienet arkipäiväiset ongelmat pitää saada ratkaistuksi
- Käytännön vinkkejä
- Huoli, pelko, muu voimakas tunne, joka ajaa ratkaisemaan ongelman nopeasti
- Internet on aina auki, helposti saatavilla ja hakutulokset tulevat sekunnin murto-osissa.

<http://viva.tamk.fi/portfolio/raskaustesti/>

Kysytäänkö ammattilaisilta eri asioita kuin maallikoilta

Ahtiainen H. & Muola V. 2017.

Tuomi J. & Äimälä A-M. 2016. Kysy kätilöltä

- TAYS
- 5 kuukautta
- kaikki kysymykset, yhdessä puheenvuorossa saattoi olla monta kysymystä, N=215

Tulokset – mistä aiheista kysyttiin

Kysymys/keskusteluaiheet	
Raskauden toteaminen ja perhesuunnittelu (18)	Raskauteen liittyvät kysymykset (85)
Raskausajan fyysiset oireet ja muutokset (19)	
Raskaudenajan psyykkiset muutokset (3)	
Raskauteen vaikuttavat tekijät (9)	
Sikiöön liittyvät kysymykset (10)	
Synnytykseen liittyvät kysymykset (7)	Synnytykseen liittyvät kysymykset (86)
Vertaistuki (13)	
	Synnytyksen jälkeiseen aikaan liittyvät kysymykset (31)
Käytännön asiat (4)	Muut kysymykset (13)
yht. 83	yht. 215
Ahtiainen & Muola 2017	Tuomi & Äimälä 2016

1.1 Ennen raskautta ja alkuraskaus

1.1.1 perhesuunnittelu (7)

uuden raskauden suunnittelu

raskaus esim. raskausdiabeteksen jälkeen, kolme sektiota, muut toimenpiteet synnytyksessä ym.

raskaus raskaus- ja/tai synnytyskomplikaatioiden jälkeen

1.1.2 hedelmöittyminen (5)

karkaavat siittiöt

olenko raskaana

miten hedelmöitymisajankohta lasketaan (että löytyisi oikea isä)

tekemisten vaikutus (alko, raaka liha ym.) kun ei tiennyt olevansa raskaana

1.1.3 keskenmenon oireet ja vaikutukset seuraavaan raskauteen (5)

keskenmeno pelottaa

1.1.4 raskausajan seuranta ja seulonnat sekä niiden aiheuttama huoli (6)

1.2 Normaali neuvolaseurantaan liittyvä valistus (29) ”ammattilainen luvan antajana”

lomat ja matkat

autolla matkustaminen

kylpylät

rokotukset

ruuat

vanhentuneet auringonkukan siemenet

joulupöydän kalat

mediumliha

geishakuulat

selällään nukkuminen

ym.

1.5 Raskausajan vaivat ja oireet sekä todetut riskit (20)

”Seuraava neuvola vasta kolmen viikon päästä”

- puutuminen
- painontunne
- krampit
- vihlaisut
- kivut
- supistukset
- poikkeavuudet synnytykselimissä (näppylät, kohoumat ja kummut, hematoomat synnytykselimissä....)
- raskausajan infektiot ja niiden hoito
- streptokokki b +
  - vaikutus synnytysrutiineihin ja lapsivuodeaikaan

2.1 Aikaisempi synnytys on käsittelemättä ja aiheuttaa huolta (14)

- paniikkikohtaus
- syöksysynnytys
- perätilasynnytys
- istukan käsin irrotus
- hankala ponnistusvaihe
- jälkeisvaiheen ”survominen”
- ym.

Yhteenveto kysymyksistä

- Samoja asioita kysytään ammattilaisilta ja “maallikoilta”
- Ammattilaisilta selkeytetään/varmistetaan (?) myös ammattilaisten vastauksia
- Aihealueiden laajuus – kättilön osaaminen
- Huomattava osa kysymyksistä sellaisia, jotka Äitiysneuvolaoppaan mukaan käsitellään äitiysneuvolakäynneillä.

Huoli, pelko, muu voimakas tunne, joka ajaa ratkaisemaan ongelman nopeasti

Malttamattomuus, neuvolakäynti tulossa, mutta ei malta odottaa - Vastaukset heti tässä ja nyt

Jos vastaus luvataan noin viikon kuluessa, se auttamattomasti liian pitkä aika.

Malttamattomuus tämän päivän piirre, jonka muuttaminen ei taida onnistua, joten siihen pitäisi pyrkiä palveluilla vastaamaan

Haetaan kokemustietoa – postmoderni maailma
kuten kaikki tiedon välitys

Useat tutkimukset (Pulkkinen 2009; Lagan ym.
2011; Widarsson ym. 2012) ensimmäinen
neuvolakäynti aikaisemmin ja tiheämpään

Vertaistuen pulma? Myös neuvolatoiminnan
epäkohta vertaistuen puute (Pulkkinen 2009)

SELIKIRJASTO DIGINATIVEILLE

- <http://viva.tamk.fi/portfolio/nuori-ala-missaatata/>
- <http://gravtest.projects.tamk.fi/matchmaker/>

ViVa (viva.tamk.fi) sivut on tarkoitettu kaikille
hedelmällisessä iässä oleville

Sivuille voi ohjata erityisesti hänet,
ken kyselee ensimmäistä neuvola-aikaa

- KYSY-KÄTILÖLTÄ <http://www.kysykatilolta.fi/>

Kiitos!

viva

viva TAMK Tays

Rahoittaja: Sosiaali- ja terveysministeriö, Terveyden edistämisen määrärahasta vuosina 2015-2017

